

Praca zbiorowa pod redakcją Tadeusza Bulendy, Andrzeja Rzeplińskiego

Modernizowanie więziennictwa: V Kongres Penitencjarny

(Wyd. Centralny Zarząd Służby Więziennej,
Warszawa 2015, s. 700)

Niedawno ukazała się obszerna publikacja, stanowiąca pokłosie V Kongresu Penitencjarnego, który odbył się blisko 5 lat temu (dokładnie 23-25 maja 2011 r. w Warszawie i w Popowie). Bardzo trudno jest recenzować opracowanie, na które składają się teksty lub wystąpienia 40 autorów, reprezentujących różne specjalności i o rozmaitej wartości naukowej.

Na początku recenzji należy przede wszystkim podkreślić wysoki poziom edytorski tej publikacji, co zapewne jest zasługą redaktorów naukowych tomu. Książkę wzbogacają umieszczone na końcu fotografie z obrad kongresu. Kongres odbywał się w czterech sekcjach, co następnie znalazło odbicie w publikacjach, i dlatego należy je tu wymienić, aby czytelnik mógł zorientować się, czy są w niej opracowania o interesującej go tematyce.

W sekcji I znalazły się teksty 11 autorów, poświęcone omówieniu problemów określonych jako *Więziennictwo w systemie bezpieczeństwa a bezpieczeństwo w więzieniach*.

W sekcji II ogłoszono 6 referatów (następnie opublikowanych) zawierających zagadnienia dotyczące *Więziennictwa w społeczeństwie informacyjnym*.

W sekcji III znalazły się teksty 14 autorów (przedtem ogłoszone) koncentrujące się na problemach *Zarządzania więziennictwem*.

Natomiast w sekcji IV zaprezentowano referaty, następnie opublikowane w części określonej jako *Uniwersalizacja standardów postępowania z więźniami na świecie*. Zostały one opracowane przez 9 autorów. Publikacja kończy się rekomendacjami z obrad V Kongresu Penitencjarnego i notami autorów.

Trzeba podkreślić, że autorami tekstów w większości byli pracownicy naukowcy, w mniejszym stopniu praktycy, o należyтым przygotowaniu specjalistycznym. Wielu z nich posiada stopień naukowy doktora.

Należy też dodać, że zarówno autorzy referatów, jak i uczestnicy kongresu reprezentowali różne specjalności naukowe. Byli to prawnicy, kryminolodzy, psychologowie, pedagodzy, informatycy, socjologowie, specjaliści zarządzania. Większość z nich, niezależnie od wymienionej specjalności, można uznać za znawców penitencjarystyki.

Tak znaczne zróżnicowanie aktywnych uczestników V Kongresu pod względem specjalności naukowej i aktywności zawodowej o wielorakich funkcjach wykonywanych przez więziennictwo utrudnia dokonanie właściwych ocen. Jednocześnie to wieloaspektowe podejście do zadań więziennictwa bardzo rozszerza wiedzę o tej instytucji. Warto też nadmienić, że w kilku tekstach sięgnięto po doświadczenia innych krajów, np. Francji, Czech, Bawarii, czy też państw Azji Środkowej.

Autor tej recenzji, czy raczej informacji o publikacji, świadomie unika wymienienia poszczególnych autorów tekstów, jak też ocen wartościujących. Nie byłoby to merytorycznie uzasadnione. Wyróżnienie poszczególnych tekstów należy do przyszłego czytelnika i zależy od jego zainteresowań.

Osobiście wydaje mi się, że najciekawsze teksty umieszczono w sekcji I i IV, co wcale nie znaczy, że dla innych nie będą to prace zawarte w II i III sekcji.

Zastrzeżenia można jednak sformułować co do opublikowanych rekomendacji V Kongresu Penitencjarnego, które nie tylko są bardzo ogólne, ale również nie oddają wyrażonych podczas kongresu konkretnych postulatów.

I ostatnia uwaga dotycząca opracowania. Moim zdaniem, publikacja materiałów z kongresu, po 5 latach od jego zamknięcia, mija się z celem, i taka praktyka nie powinna mieć miejsca, choć może mieć duże znaczenie dla historii rozwoju penitencjarystyki.

Rec. Teodor Szymanowski